

(0/38)

ANY XXXIX—BATALLADA 2060

NUMERO EXTRAORDINARI

BARCELONA 31 DE OCTUBRE DE 1908

LA CAMPANA DE GRACIA

DONARÁ AL MENOS UNA BATALLADA CADA SENMANA

AQUEST NÚMERO 10 CÉNTIMS PER TOT ESPANYA

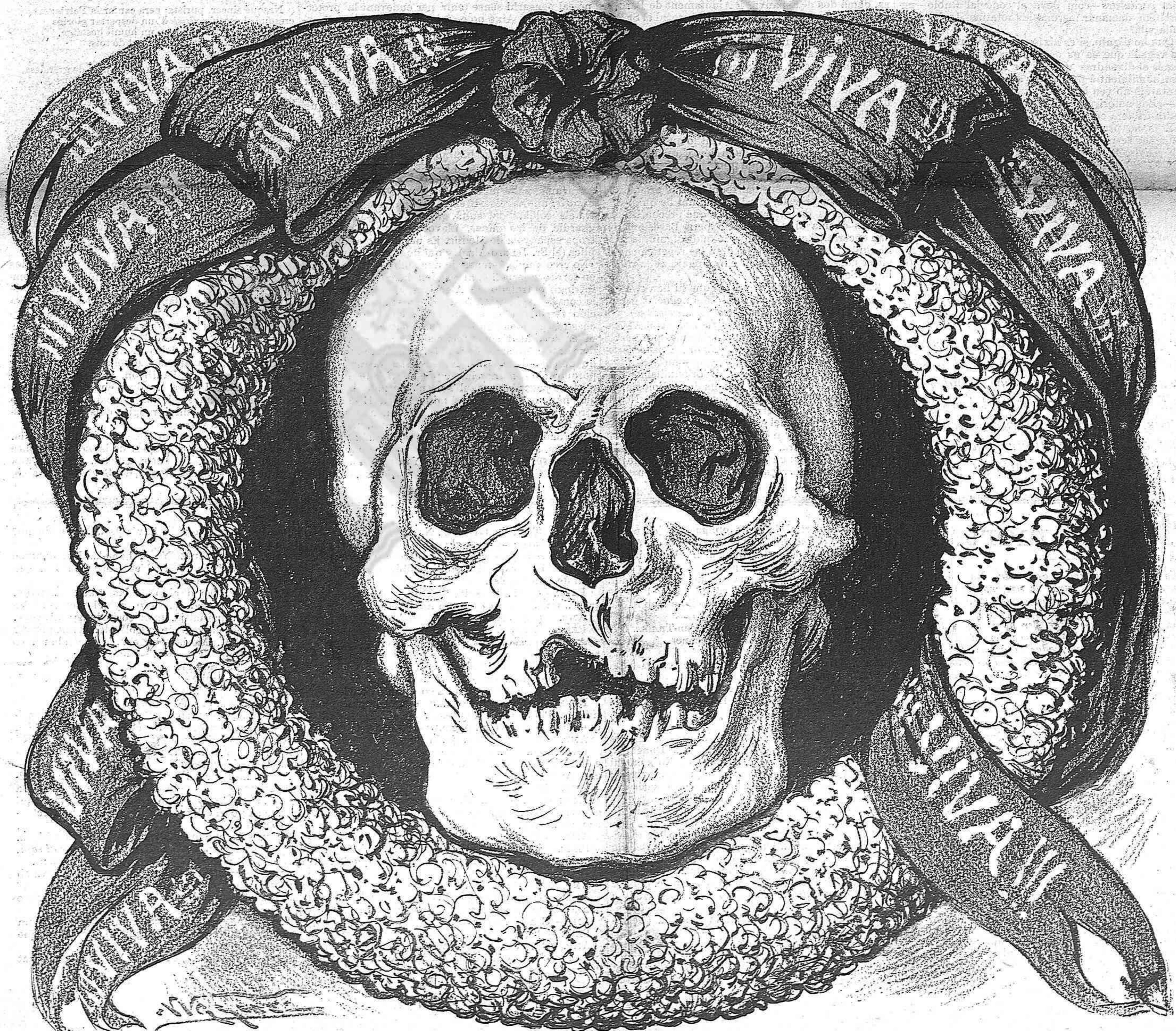
NÚMEROS ATRASSATS: DOBLE PREU

ANTONI LÓPEZ, EDITOR
(Antiga casa I. López Bernagoz)

ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ: LLIBRERIA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MITJ. NÚM. 20, BOTIGA
BARCELONA

PREUS DE SUSCRIPCIÓ:
Fora de Barcelona cada trimestre ESPANYA, pessetas 1'60.—EXTRANGER, 2'50.

E. P. D!

AI Entusiasme monàrquic barceloní, dedica aquest recort LA CAMPANA DE GRACIA.

ETA d'esperar. Quan vaig veure que l'arcade de Barcelona, el dia de la visita à la Casa Gran, se dirigia al rey en català y el senyor Maura's quedava tan fresch, sense pendre la resolució energica que'l cas reclamava, ja vareig menjar me la partida.

—¡Preparamos á sentir els diaris de Madrid!...

Així ha sigut. Venen bons, bons de debò! El president del ministeri no va cumplir ab el seu deber, ab el més elemental dels seus debers... Tan bon punt l'arcade accidental hagué acabat el seu discurs en dialecte català, en Maura l'havia de fer amarrar com un Cristo y enviarlo á la Celular, fins que'l Tribunal en judici sumari decidis sobre la seva sort.

¿Ahont s'ha vist atrevirme á parlar al rey en català?... ¿Desde quán, en un acte oficial, la llengua castellana ha de quedar humiliada davant d'un simple dialecte?

Lletra més, lletra ménos, aquest es el llenguage que, sense exceptuar els diaris republicans, usa la premsa madrilenya al parlar de la regia visita al Palau municipal de Barcelona.

El coro de lamentacions es unánim. Quina consternació, pobres diaris! ¡Quánta amargura regala avuy de las sevæs columnas de prosa patriótica!...

No va entristarlos tant la catástrofe de Cavite ni l'enfonsament de la esquadra de'n Cervera. Peridich hi ha que d'aquesta feta ho dona ja tot per perdut y entona á Espanya el més sentit *De profundis*.

—Sí! —claman els Jeremias de la vila del os:— S'ha usat un dialecte regional davant del Rey... S'ha desacatat á l'*Academia Espanola*... S'ha trepitjat la memoria de'n Cervantes... S'ha estripat en un moment la historia de deu sigles de sintaxis... S'ha convertit el léxich en un llibre inútil y sense prestigi!—

Així, lectors caríssims, així se fa á Madrid la política y així se tracta una qüestió tan seria y tan delicada com la de las relacions entre regió y regió.

Pero ¿es que efectivament resulta tan gran la nostra insignificancia que fins pera dirigir al *sinyor rey dues parautes*—com deya el concejal Rubió—necessitatem demanar permis als rotatius de la corona vila?

Que ho diguin, si es així; que ho diguin, y un'altra vegada que se'n occurreixi repetir l'*atrevidament* comés el divendres pel senyor Puig y Alfonso, animí humilment á postrarnos als seus peus y's preguntaré ab veu ben respectuosa:

—Ens autorisan, senyors rotatius, pera dir una petita friolera en llengua catalana?

Y s'ho preguntaré, fins exposantnos á que, irats, ens respondigu:

—Dialectol... Dialectol...

PIF-PAF

volgueren vessar a sobre nostre pera perfumar de bellesa, d'amor i de goig la nostra vida i viure pel nostre agriment. Per això les figures d'ells no coronen els sepulcres, dormint en el marbre, sinó que parlen en les places públiques com a conciutadans, en visió familiar de cada dia, associada a la feina personal de tots nosaltres, unida al passar de les gents i al bullir trafe-gós de les vies.

El comers ab el Marroch

A tenim altre vegada Congrés Africànist. S'ha reunit á Saragossa, qu'enguany es la ciutat dels congressos, ab el maravellós pretepte de l' Exposició. Ha estat un cop de mestre el d'aquesta exposició; l'haurá vista mitja Espanya sense apéndrehi res, pero

haurá hagut de passar per Saragossa y deixarhi els dineros. Ells necessitaven dos edificis nous: un pèra Museu y un altre pera escolas especials; ademés, no podian passar sense celebrar el primer centenari dels sitis, ó del primer siti. Donchs no més ha calgut junta a las festas l' inauguracion dels edificis, omplirlos de lo que's pogués recullir, mostruaris y antigalles, alsar unas barracas ben modernistas al entorn, y convidar als francesos á portarhi lo que volguessin, mentres s'ensenysin dins d'un pabelló ab banderas de Fransa que donés el tó al Exposició «Hispano-francesa»; un *cassino* prim com una capsa de cartró, ab las sevas atraccions, y molt burgit de pianos y orgas y cridoria de *churrerias* y de caballitos y d' endiastraments mecànichs que cobran pera marejar... Ja està. *Vayan entrando, señores!* Que no hi falta cada dia l' esquè: avuy un ministre de Fransa, demà dos d'Espanya, l'Ajuntament de Barcelona, el Sr. Moret, el Sr. Canalejas; que torni el Sr. Moret, la familia real, destriada, pera que allargui més... ara passa l' infanta Isabel... ara passa la reyna mare... ara passan SS. MM... Que no s' aturin... aguantese l' alé... Congressos; vingan congressos, un, dos cada setmana; que parlin de lo que vulguin, pero que vinguen... com més, millor, y que no s' descuidin de portar quartets... Las fondas son caras, per ley económica quant la demanda rebassa l' oferiment la mercaderia se puja. Els fondistas s' han conformat ab la ley posant á vint lo que donavan á doze, guanyant molt... Es la llei. Y quan el foraster se'n torni sabrà lo que li ha costat; fins lavorar no ho sabrà, veurer, —si es persona de cert gust— tres Goyas, tres creus parroquials, un' arqueta de marfil, y uns brocats, perduts al munt de quincallerías y trastos de drapaire... Els que preconisan las virtuds d' una altra Exposició pera Barcelona ho han encertat; fiquinti á dins lo que vulguin, la gent hi vindrà, si no els escarmantan las repeticions qu' altres ciutats espaviladas s' emprenquin de la trobilla de Saragossa...

Tant de bò que l's africanistes que hi han anat de congrés, aprenuessin la llissó del negociaç genial qu' es el Sr. Paraïso (el *Napoleón zaragozano*) y's concertessin senzillament pera fer negocis al Africa. Això de africanisme sembla que no més pot servir pera tema de discursos: *Influencia de...* *Consideraciones generales sobre...* *Problemas sense solucions, Ideas vagas y Planes irrealizables.* L' orientalisme dels inglesos s' ha reduhit als estudis de la filologia, de las religions y de las instituciones assàsticas. Nosaltres, qu' hem de saber del Africa, de tota l'Africa, si no hi hem estat, del gran Badia ensa, més que als ports marroquins: y no pas pera estudiarihi res?

Jo, á horas d'ara, no'n coneix el congrés més que la sessió inaugural: memoria del Sr. Alegret (de la Hispano-Marroqui de Barcelona), discurs del

Sr. Labra, y constitució de seccions. Els diaris no donan res de la memoria; pels extrets del discurs de tomos políticos pero de elevadas miras, segons el Diario de Avisos—sembla que'l Sr. Labra no digué una paraula sola de la més gran de las nostres colonias, Rio de Oro, un sorral immens qu' ja hauríam d'haver abandonat; tancat per totas bandas terra endins, ab una factoria á la costa, presiri horros d' uns quants infellos espanyols que no han mort a ningú. Sembla també que no va fer més que tocar los «amplios problemes» de Fernando Poo y del Muni (nom d' un riu que oficialment s' ha donat á un territori de 25.700 kilòmetres quadrats; com si diguessim *Rio Miño* á Portugal); tan «amplios» que no's veu allá abont acaban; la coloniació del Africa occidental es una «serie incessante de lamentables equivocaciones».

Del ambicions africanisme no'n queda més que la qüestió del Marroch, de la que'l Sr. Labra parla a casi tot el discurs. Molt justament la planteja com á una missió d'Espanya, «no militar ni catequística, sinó civil y política, comercial. Lo qu' es, que pera no renyir ab ningú, concedex l' importància de la «misión militar y religiosa». Y això ja no està bé. Se té de dir ben clar y ben alt que per el Marroch no hem de donar un home ni una pesseta; y que ligar l'Estat espanyol ab la religió es un gran mal á dins d'Espanya, y un suicidi á fora. La perduda de las Filipinas, y lo qu' es pitjor, l' aborriment justificat d'Espanya per molts filipinos, va venir de que Espanya era pera ella el frare. L'Estat no's té de comprometre més que pera la protecció exticta dels nacionals al Marroch, y per l' ajuda razonada als comerciants que hi tractin. Res més.

Aquesta mateixa ajuda serà fonamentada en un moviment comercial efectiu, d' exportadors y d' importadors qu' estiguin preparats y que paguin la protecció del Estat á la nació d' una manera ó altra. L' iniquitat originaria del sistema proteccionista no's redimeix, ó s' excusa, més que ab resultats positius de millora nacional; aument de riquesa repartida y de benestar al treballador. Alemanya es proteccionista, com ho son els Estats Units; pero hi posan al proteccionisme una tassa alta de salaris y pensions pera la vellesa y la malaltia dels obrers. Y la cuantia y calitat de la protecció no's determina sino després d'estudiar moltes estadísticas y assegurar-se un benefici de reciprocitat per una ó otra combinació.

Fins avuy, tot lo que alguns, pochs, fabricants nostres han dit de l' exportació al Marroch es que no cal pensarhi sense tenir per endavant la protecció del Estat. Això no es just; ells la deuen preparar oferir ab tota precisió els gèneros que vulguin exportar, demostrant que son els que allá compran ó qu' ells s' han cuidat d' acreditarhi. El que fa el negoci es qui se'l té d' estudiar. La penetració de gèneros alemanys al Orient ve de quan Bismarck era ministre de Comers; ell no l'hauria conseguita si no se'n hi haguessin anat els negociants, als que va fer cònsuls; mena de protecció molt eficient y la més inúcia.

Encare n' hi ha uns altres de negociants espanyols, que no se'n si hauran anat al congrés africanista, y que son els més pèrillós, gent d'influència y capitals. Varen comprar unas minas al Riff y pagavan al sultà un tant pera que'l las guardessin *askaris*; un dia els rifens les emprengueren contra els soldats del sultà, que varen desamparar la guardia de las minas. Llavoras hi van fer enviar tropa espanyola de Melilla. Es un militar qui ho explica (el Sr. Jenaro Alas) y qu' ho comenta dihen: «No creo que la defensa de unas minas que ni están en territorio espanyol, ni pueden llegar á estarlo sin infringir el tratado de Algeciras, y, lo que es peor, la conveniencia española de no extender la dominación territorial en el Riff, no creo, digo, que sea cuestión nacional, en la qual se pueda en conciencia ni en legalidad constitucional, ni gastar el dinero del Erario, ni arriesgar en lo más mínimo la vida de un soldado espanyol. No se debe gastar dinero, porque sólo con argucias se puede sostener que minas que pagan canon al sultán y jornales á moros, que han de mandar sus minerales á Espanya ó á otros puntos para hacer competencia á minerales espanyoles, representan riqueza nacional, porque si es verdad á medias que lo que es de Espanya es de los espanyoles, no lo es de ningú modo que lo que es de algunos espanyoles es de Espanya. Y por no ser interés nacional, sino particular, y muy particular, el único

interés que hasta ahora he podido encontrar—lo he buscado con ahincos—en las ocupaciones de Mar Chica y Cabo del Agua, me parece impossible que se haya corrido el riesgo de poner en peligro la vida de soldados espanyoles, y sobre todo de soldados de servicio obligatorio.

Contra aquesta extralimitació de las funcions del Estat hem de protestar ab fermesa. Y tampoc hem d'autorisar qualsevol altre forma de protecció directa del Estat als negociants que's vulguin enriquir al Marroch. Prou ventatges els dona la situació excepcional d'Espanya, si no la saben aprofitar ni en branques industrials tan arreladas á Catalunya com las de las cotonadas y las espelmes (com volen que l'Estat—es á dir, en el capitul de gastar la nació—ens fassí pagar á tots l' insuficiencia y 'ls errors d' uns quants, que á més á més soien ser richs? Al Marroch, ab el régime fiscal de la *porta oberta* igualment pera tothom, els inglesos lliure-cambistes s' han apoderat de casi la meytat de las importacions (1.204.208 lliures esterlinas al 1906; per un total de 2.976.900 lliures). França, protecciónist, n' té poc menys de l' altra meytat (1.203.290 lliuras). Y 'ls alemany, més protecciónist, que trenta anys enrera no hi enviavan res, hi han venut (també al 1906) per 214.259 lliures esterlinas. Al cap-de-vall hi va Espanya, la que té més colonia al Marroch, la veinha immediata, que després d' una guerra victoriosa podia assegurars'hi alguns privilegis, doncs no passa de les 67.821 lliures esterlinas; menys d'un terç dels alemany. No, no's guanya aquesta diferència ab els beneficis financers del Estat, que jo hauré de pagar á la fi. Ni s'hi va per el camí dels fabricants de gèneros de punt; l'*industria floreixenta, orgull de Catalunya*, que exprém la vida de infeliçs noyets de dotze anys, per quatre quartos.

Els marxants, com els enginyers y els sabis, han d' esser els agents de la penetració pacífica d'Espanya al Marroch; pera oferir als marroquins el benestar, las comoditats de la vida, y també l'exemple de l' honradeza y la justa benevolència entre 'ls homes. Que s' ensenyi al Estat algun d'aquests gèneros d' exportació, á punt d' embarch, y llavoras veuré si cal protegir al exportador.

MAGI PONS

I.E. P. D.!

Nasqué sincer, purista, pera cantar la Patria; cresqué al escoll politich d'un despertar gloriós y allà en la ciutat vella, en un humil hostatge, cantant la Catalunya fou estimat de tots.

Mes com cegat de prompte per somnis de grandesa, perdé son seny un dia y ab greus imprevisións pera poguer construirse un *palau babilonich* degué estirar las camas més enllà dels llenços:

y presoner politich dels qu' daren els quartos, tingué que *suicidarse* com català de cor, per no tenir que veurer com molts se barstaven l' interès de la Patria per el de *las acciones*.

CECI

L'imperi dels morts

Les afores de les ciutats i les villes, un camp de repòs, ombrejat de xiprers, sembrat de lòpides, guarda les humanitats extingides. A la vora de la ciutat viva, la ciutat morta, necropoli, torreja am les agulles dels panteons cristians, ja que, per una ironica adaptacio, aquella paraula tant exclsament pagànica, Pantheon, s'és aclimatada en el nostre lexic. I entre les dues ciutats, la viva i la morta, sembla haver-hi una relació de vassallatge qui somet an el domini religiós dels difunts l'existència total dels vivents.

Fixeu-vos en que, quan diem *patria*, indiquem ja, am l'èmfasi d'un mot, l'imperi de la necropoli sobre la néapolis. *Patria*, de *Pater*, equival de fet, a una institució qui's digués *Mortia*, de *Mortus*.—Per això,

ja, en Pauhet... ¿No n' hi havia parlat may de mi? de'n Pere Perañau?

AMP.—Pereñau?... Y tal, home!... Uy, quantas vegades, a taula, m' havia fet morir de riure, sentint contatar gracies de vosté!

PERE.—Gracias d' això de las gracies, senyora. Doncha aquest soch jo. Pero Jay! el meu genit ha cambiat com una mitja. Ja no soch el plaga d'avans.

AMP.—Qué ja no es de la Colla del Arrós, potser?

PERE.—Ca!... Morintse'm ella, s' va acabar la colla... i' va acabar l'arrós.

AMP.—Ja es una pena, això...

PERE.—Em trobo en idéntich cas que vosté. Soch tan sol, en el món!... y tan viudo!...

AMP.—¡Fa molt qu' es morta la...

PERE.—¿Qui, la Pepa?... Deu anys. ¿No la coneix, vosté?... Per forsa l' havia de conéixer... ¿Se'n recorda d' aquella guanteria que anys endarrera hi havia hagut al Call?... Esperis... Si porto el retrato à la cartera. (*Li enseña*)

AMP.—La Pepeta Fuster!... Si no'n coneix d'altra! Intimas amigas del coleig!... Vegí quina cadena de casualitats!... Oh, y una cadena que avuy qu' sab?... ens podria lligar á nosaltres dos en afectuosas relacions.

PERE.—No que 'ns podría lligar... que 'ns lliga... Jo, per la meva part, al menos, (*assegurent al sofá, aprop d'ella*) m' hi deixo lligar incondicionalment.

AMP. (prenent el sombrero.) Ay!... jahont va ab aquest sombrer tan mullat?... No plövia pas.

PERE.—Sí, quan he arribat comensavan á caure quatre gotas.

AMP.—Oh, y el jaqué!... Si també l' porta fet un xop d'aquí la esquena!... Tréguissel, tréguissel, que li posaré á estendre.

PERE.—¿Vol dir?... (Se'l treu.) Tanta amabilitat

Tristes mortals

Una saleta regularment amoblada. Porta á dreta y esquerra. Al fons un retrat de senyor, penjat á la paret demunt d'una calaxera. Tauleta al mitjà, sillas, cadira y un sofá á primer terme.

Amparo (35 anys) entra per la dreta; va tota endolada, s' treu el manto, el coloca demunt d'un silló; l' agulla de pit y las arrecadas va á posarlas á la calaxera. Al fixar-se en el retrat se trastorna tota, s' deixa caure en una cadira, de cap á la taula, y arrenca á plorar. Als pochs instants sent trucar, s' aixuga els ulls y va á obrir.

AMPARO (tornant á entrar, com si parlés ab algú de fosa.)—Entri... passi, si es servit.

PERE (40 anys, també tot endolat.)—Áb el seu permis...

AMP.—Vosté dirá, donchs.. ¿é qué tinch l'honor...

PERE.—L'honor es tot meu... y el gust, senyora (Ella li oferia una cadira). No... mercés. La meva missió estarà completa al instant... (*Trayentse de la butxaca del jaqué un portamonedes de senyora.*) Vosté coneix aquesta prenda?...

com a consol d'aquest massa fort senyoriu al qual estem somesos, m'ha agratit sempre fantasiejar, eteria, una altra població de conciutadans *prenacionals*, la *Pre-Nació*, a la part de les ciutats oposada diametralment als cementiris. I si un ponent daura de llum mordora'l cementiri, unlevant, en el meu ensomni, ha daurat de llum naixenta lo que'n diriem propiament el *Seminari*, acumulació de les potencies nacionals, dipòsit de les energies qui fillaran demà. I si la podridura d'uns cossos corruptes amara la terra dels fossars i la pobra de silenci, la claror d'uns esperits superiors als nostres, perquè vindran després de nosaltres, pobra d'una remor de vida les arbedes de la meva visió.

La lluita d'aquestes dues poblacions, com la d'un déu bò i un déu mal, o com la d'un àngel protector i un àngel malèfic, se disputa la sort dels homes presents. És, en resum, l'història. I l'influència de l'element negre, *nocturn*, negatiu, se tradueix religiosament en el culte dels morts com a essers qui necessiten la nostra pregària per a posseir a Déu, o en l'aspiració de la mort com a deslliurància d'una vida llacrimosa i com ingrés en la veritable vida; i es tradueix políticament en la continuació respectuosa i cultural de la llei paterna en els negocis de la república; i es tradueix socialment en el respecte a la darrera voluntat dels pares i en l'immobilisació de les terres pel dret qui diviniusà'l testament instituint am l'herència una falsa selecció social dirigida de fet pels morts, àrbitres del món i de la riquesa.

Singularment, la religió cristiana tal com se l'ha enfesat, i sense aquell sediment de paganismus qui sempre ha salvat l'esperit del nostre món occidental fins en els moments d'agonia, és un culte de mort i de dolor. Fins i tot l'imatge del seu Mestre és representada en el moment de la mort afrodisiaca, i quasi mai en els dies de triomf o de propaganda. Tot lo que entre nosaltres ha contribuït a emancipar el pensament o a endolcir la vida, hâ sorgit de la part pagànica que per sort ens resta. Presó del pensament i martiri dels còs, veieu aquells dos aspectes de la tirania mortuoria a què ns ha somès el nostre cristianisme. Lo herètic (*impiu*, com se'n ha dit, amb una graciós confusió de l'error intel·lectual am la perversió moral) i lo *libidinos*; aquí teniu, sota'ls noms d'heretgia i turpitut o immoralitat, confosos en un sol anatema de *pecaminós*, els dos camps del despotisme cristià, l'un encadenant l'ànima, l'altre'l cos, cobrint amb un mateix mantell negre la testa divinament pensadora d'Atenea i la nua divinament deliciosa de Venus. L'Idea i la Dòna; aquí estan els enemics! I precisament la dona, prompta i fàcil a tota possessió, ha estat el fonament d'aquest imperi negre!

Jo voldria, en aquestes diades simbòliques, alçar una veu suscitadora de llibertat i de pler sobre vosaltres, ciutats on l'ombra de les ales negres cobreix el sol. Jo voldria cridar un *hossanna* de vida i victòria sobre la remor dels rosaris qui defalleixen en la nau fosca dels temples, sobre les menaces milenàries dels *Dies irae*, sobre'l roncar funerari dels *De profundis*. Jo voldria ungir de potència de vol les teves ales, *Psyché*, Ànima, i contra la concepció depriment qui fa de tu una imatge d'*ex-voto* entre flames de vermíll i ocre, alçar-te papellonejant sobre les cípules com una nova Verge, qui té una virginitat nova obrint-se a cada fecondació. Jo voldria cantar la teva nuesa, Cós humà, i elevar-te, en la teva transfiguració femenina, al bell mig de les places públiques, com una rebaptisiació de les ciutats i una excitació als plers que's fruiran i a les gèneres qui seran creades. De vosaltres dos, Cós i Ànima, de la vostra unió, neix la vida, com la mort sorgeix de la vostra disjunció; i per això la religiositat enigmàtica, la religió de mort os ha maleïts...

Jo voldria, en fi, apagar el so de les campanes d'aquests dies amb una gran veu; i sobre'l rès de sufragi patern, cantar la rehabilitació nostra de llibertat, bellesa i pler, qui'n penetrarà d'una nova purificació, llevarà de les nostres vestidures la fetor del darrer cadavre, i ens farà dignes de *paternizar* els fills lliberts per l'esforç nostre de l'esclavitut corporal i animica qui ara's espera a la naixença, però no deixar-los ja fins a la tomba.

GABRIEL ALOMAR

BATALLADAS

ÚMERO... ¿quants?

Hem perdut el compte. Sols sabem que'l dilluns va reventar-se un a la Gran Vía, a prop de las Arenas, y l' dimecres un altre al carrer del Call.

Afortunadament, cap dels dos petardos —perque de petardos ó bombas se tracta— va fer mal á ningú.

L'únich que'n sortí quelcom lessionat es el prestigi de la nostra numerosa policia, secreta y pública, de casco y de gorra, que ab aquestas novas ameñatits pirotècniques ha tornat á demostrar fins ahònt arriba la seva incapacitat ó la seva pega... ó lo que sigui.

Donchs ¿qué's pensaven vostés? ¿Que 'ls bisbes no's morian?

Tant hi va'l rey, com el papa... com els bisbes de les diòcessis *ricas y plenas*.

Dimarts, a quart de sis del matí, varem quedarnos sense'l nostre.

Afortunat en tot, el cardenal Casañas tingué la xiripa de morir de repent, ab lo qual va estalviar-se amohinos y gastos.

Com es de suposar, ab motiu d'aquesta mort, la majoria de les campanas de Barcelona han tocat de fort y de ferm, fins al extrem d'arribar á fer mal de cap als feligresos.

Y d'hém la majoria, porque n'hi ha una de campana que per cosas de la Iglesia no toca mai.

Es de GRACIA.

¡Que consti!

Per les seves conveniències particulars, el nostre bon amich *Bas y Socías* no colaborarà en lo successiu en LA CAMPANA DE GRACIA.

Sentim moltíssim la resolució presa per tan excellent amich.

Els elements del bloch, que ab tan desinterés capitaneja el *consequient* republicà y aspirant á ministerio don Melquiades Alvarez, estan d'allò més alarmats pel fet d'haver sigut don Alfonso nombrat canonge de la Catedral de Barcelona.

¡Ah, envejosots! A la quènta aquests senyors pendràn que totas las *canongias* fossin pera ells...

Veritat es, per xó, que lo que, segons don Melquiades, preocupa als del bloch no es tant la canonja —sembla que no té paga— com la fórmula del jurament prestat pel nou canonge al prendre possessió del cárrec.

Diuen que'l tal jurament es reaccionari, que viola la Constitució, que subverteix l'ordre del Estat...

Y saben quinás consequències ne treuen de tot aquest cùmul d'horrons?

Qu'en Maura ha de dimítir, entregant immediatament á n' Moret las insignias del mando...

Vels'aquí lo que realment hi ha en tot aquest builit de la canonja, del jurament y de la Constitució violada.

Qüestió de garrofes.

No ha tingut, per fortuna, la gravetat qu'en els primers moments semblà revestir, l'accident soferit á Zaragossa pel jefe de la minoria republicana del Congrés, senyor Azcarate. Segons les últimes notícies rebudes, l'ilustre diputat està del tot restablert.

Ho celebrém moltíssim, com ho celebrarán segurament els nostres lectors al llegirlo.

¿Un accident mata á un lliurepensador?: Es un càstich de Déu! ¿Un accident mata á un missaire?: Déu l'ha cridat! Era la seva séva hora!... —Emile Leclercq.

CARTAS DE FORA

MOLINS DE REY, 26 de octubre

Ha passat ja la festa major deixantnos una agradable recordansa. Els elements lerrouxistes que per falta de diners tingueren necessitat d'unir-se ab els Dies d'aquesta vila, han portat certes rancuniàs dintre aquell casal esquitx, anomenat «Fraternidad Republicana» aquesta espècie de solidaritat de conveniències. Al ensemeps l'ementada entitat ha sufert una pluja de baixas de socis quins ademés de pagar religiosament les quotas, s'adherien voluntariosos á tots els actes qu'en aquell lloc s'originaren.

La causa d'aquest rebombori ha sigut motivat per prohibir-se l'entrada d'aquells y de sas famílias per manca de lloc, no poguent per lo tant saborejar la preciosa obra instructiva *Las brivibas* que tingueren á bé representar. Els que ab això hi guanyaren foren aquests autellots aixelats que tot piupuinejant se ficen en els puestos que no hi tenen dret, ja que's veuen expulsats de les mesmes entitats y algúns de ells, del seu poble nadiu. En quant als altres, poden dir ben alt: *Hostes vinguere que de casa 'ns tragueren.*

AL CEMENTIRI

Digueume, sepulturier, si es vritat que aquest recinte es el Camp de la Igualtat, ¿com es que per la gent rica hi ha tan bonicha pantaleons y lápidas tan magníficas, y 'ls pobres, els desvalguts jauhen en la terra humida, clavats entre quatre posts ó envolts en mortalla misera? Parlar d'igualtat aquí, digueu ¿no es una ironia?

— ¡Ah!... Riguévesos d'aixó, que 'ls difunts també se'n riuen. Aquest luxo, fruyt corcat de la vanitat ridícula,

no fa cap mal á ningú, distreu dels passants la vista, ensenya á filosofar y—aixó es lo millor—fa viure á un regiment d'escultors, de mestres en forja artística, de paletes, de fusters, de pintors, de marmolistas...

— La lley de Jurisdiccions ¿no reposa aquí?

— Per ara, no. Y á fe que li convé, porque la pobra *may para*.

— ¡Quants ninxos nous están fentes! ¡Quants ninxos nous, allá baix!... Teniu, segons aixó, indicis de que prompte arribarán numerosos morts?

— Sens dupte; estém avisats temps hâ. Dintre d'aquests flamants ninxos, en plasso no massa llarg, hem d'enterrarhi una á una las ilusions garrafals qu'en l'ànima candorosa d'un remat de ciutadans hi ha sembrat un personatge que ara està á punt d'arribar á les riberas que'l Plata banya ab son immens caudal.

— ¿Sentiu?

— Sí; viscas, molts viscas.

— Y venen de lluny.

— Un poch.

— ¿Y com es que l'eco 'ls porta

cap al cementiri?

— ¡Y donchs! Al cementiri ha de durlos ¿No compreneu pel ressó que, per més viscas que semblin, aquests viscas son morts?

— Aquesta tomba d'aquí de qui es?

— De la Ignorancia.

— ¿Es dir que ja es morta?

— No;

però l' havem preparada per quan ella tingui á bé morirse.

— ¡Vana esperança!

Si entre tots, fent un esfors, no la matén, la malvada té tant nervi y tanta sanch qu' es capaç d'eternisar.

Y, 'n podem estar segur, mentres visqui la Ignorancia y 'l seu funest esperit domini 'ls cors y las ànimes, la pau, la felicitat de la pobra rassa humana serà un somni molt bonich, pero un somni irrealsible.

C. GUMÀ

LA DEFINITIVA

N Joanet Espanyeta se lleva demàsi, se muda de cap á peus y se disposa á cumplir ab la tradicional costum d'anar á fer una visita als morts.

Ha de fer honor á la santa rutina que li diu, per bôca del calendari, en quin dia s'ha de sentir fortemen republicà, en quin altre fetxa s'ha de recordar piotament dels seus pares, qu'en pau reposin, y en quin moment precis ha de alegrarse d'haver-li nascut un fill.

Per anar al cementiri del poble hi ha un caminet alegre, estret, ple de sol; s'ha de caminar entre arbostos, bruchs, matas y ginesters; els romanins, la sajolida y la farigola embaujan l'ambient; alguna volta fereix alegrement la vista la rojor d'una rosa, la blavor d'una campaneta ó el botó groc ornat de blancs fullas de unes flors de Sant Joan. Pero aquest camí es sempre desert; ningú hi passa y en Joan Espanyeta fa com en Vicente: *vá donde va la gente*.

Y la gent va per un camí ample, dret, igual, arreglat cuidadosament perque tot sigui simètrich. Es el camí de tots y com que pel cap-de-vall desemboca al cementiri, pel cap de munt á l'iglesia y á las escoles y al mitjà hi ha un parch que sembla fet ab motlló, la gent troba que aquella via serveix per tot y allà va á riure, á plorar, á renyir, á misserejar, á mossegassar; es á dir: á viure en societat.

Y per aquest camí, entre la gentada, va cap al cementiri en Joanet Espanyeta. No va depressa ni poch á poch: va al pas de la gent. La manera més còmoda d'anar feu la nostra via per aquesta vall de llàgrimas, es deixantse portar com un tap de suro llençat sobre las onades. Un va cap ahont el portan, sense violències ni soratrachs. Si la mar es plana y está en calma, un hom es gronxa dolosament sobre las ayguas, si s' esvalota, amunt y avall cap allà ahont duguïn las empentes. Mal de cap, cap. Aquest es el sistema adoptat generalment.

Pero malgrat la inmensa gentada que's dirigia al cementiri ab l'Espanyeta, quan aquest hi ha entrat es troba sol completament. Enemic de trencar-se el cap buscant l'esplicació de las cosas que no entén, per estar acostumat á que tot li donguin ja perfectament explicat y fins ab *ninots* si convé, en Joanet Espanyeta arronja las espàtlas y s'endinsa á la vileta dels morts. Crech que les reduïdes dimensions del cementiri ahont es l'Espanyeta, no permeten anomenarlo *citat*.

Feyá un sol alegre avans d'entrar l'Espanyeta al cementiri, pero soptadament unes boyras l'havíen

PERE.—Sí, sí... No hi pensém més ab els morts... Visca la vida!

AMP.—Pero no oblidis que al dia dels difunts deurà la nostra felicitat...

PERE.—Ab aixó també tens rahó, noya... Visca la Mort...

AMP.—Y tú... ara hi penso... Després dels palalets, ¿no hi trobas á faltar alguna cosa?

PERE.—¿Qué?

AMP.—Las castanyas...

PERE.—Las castanyas vindrán després de casats... si arribém á casar-nos.

AMP.—Còm s'entén si hi arribém?... Què vols dir?

PERE.—Que 'ns podríam morir avans, dona...

AMP.—Ah, 'm pensava.

PERE.—Tornar del cementiri, y trobarse aquí ab una dona com tú, y una copa de xampany com aquesta... Això sí, qu' es tornar de mort á vida!

AMP.—Y tal!... Ves qui 'ns ho havia de dir... ¡de Can Tunis á la Vicariat!

PERE.—¿Sabs qué pensava, ara, rateta?... Que si no hi hagués roba estesa... (pel quadro) 't faria una abraçada...

AMP.—Y aral... No, no encare... No... vaja... no ho vull...

PERE.—Sí, dona...

AMP.—No, no... no pot ser... ¡No faltarà més!... ¿Que no tens espèra?...

PERE.—Vaja, que si... (insistint).

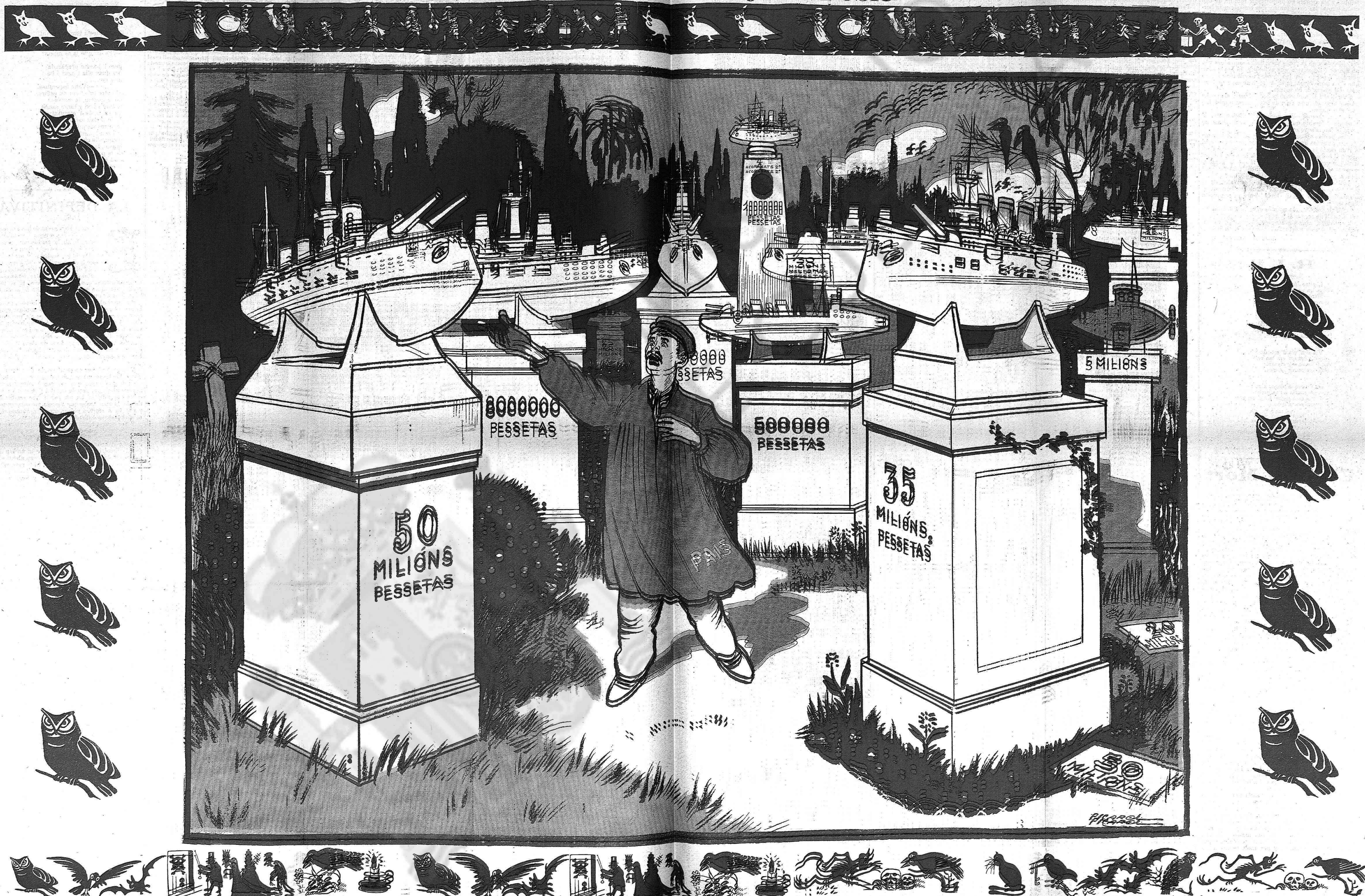
AMP.—Que no, 't dich... (Cau el quadro á terra ab estrépit.)

ELS DOS.—(Fent un xiscle). Ay! (Ell s'abressa fort ab ella.)

PERE.—Veus?... ¡Ell ho ha volgut!...

JOAQUIM ÁLVAREZ

Una escena de *Don Juan Pérez*

—Mi «buen» Maura empleó en esto
entera la hacienda mia!

hizo mal; con estos cuartos
¡cuantas reformas y o haría!

tapat y omplia l' espai una claror de somni. Las tombas y els xipres no projectaven sombra de cap mena y totas las cosas tenian una trasparencia borrosa com si fossin fetes de boyrina.

En Joanet Espanyeta comensa á mirar ninxos. De sopte queda parat davant d'un de molt humil ahont pot llegir-se perfectament:

Vas funerali de Joan Espanyeta.

—Jo aquí dintre? —exclama admirat el bon xicot. Y mercés á la mena de transparencia que tenen tots els objectes y ab la doble vista dels somniadors veu ab horror l'Espanyeta que allí dintre hi jeu la seva energia. Y per lo vist jeu desde fa molt temps, que s'ha transformat ja en un such ab aspecte d' orxata ó d'ayga de borratxas.

Fugí d'allí tremolant el pobre Joanet y als pochs passos topa ab una creu de fusta ahont també lleix el seu nom.

—Aquí també? —diu esglaçat l'Espanyeta. Y s'adona esferit que sota uns quants pams de terra hi jau la seva constancia.

Mira llavors ab cuidado totes las tombas, totes els ninxos, totes las creus. Aquell cementiri era tot seu. A l'un cantó la serenitat, á l'altre la cultura; á l'un ninxo el bon sentit, á sota terra la tolerancia, per tot tenia enterradas coses sevases. Al fi queda parat y meditabond davant d'un monument tan gran com de mal gust que restava completament buit.

En Joanet Espanyeta's mira y queda aterrat; el seu cos sembla una ninfa de celuloide; la transparencia de la seva pell li deixa veure sa completa buidor.

—Així visch?... Ja no més aixó 'm queda?... No val la pena de tornar al poble.

Y entrant al ninxo monumental que s'obra davant d'ell, s'ajeu y acuba mansament els ulls.

JEPH DE JESPUS

R. I. P.

L' altre dia, á casa seva
deya un noy tranquilment:
—Mare, jo no vull ser bisbe
perque's moren de repent.

He vist alguns capellans
per llà al carrer de Mitjdia.
Ja està vist, mort el pastor
las ovelles s' esgarren.

Ves si n' era d' econòmic,
que d' ensa qu' era tan vell
no fumava cap cigarro:
(fumava puros no més.)

—Y perquè ploureu aixís?
van preguntar á una dona:
—Y ella respongué: —Ay, senyor;
jo li rentava la roba.

—Al demunt la seva llosa
no cal pas que hi posin R. I. P.
—Donchs ¿qué tenen de posarhi?
—Jo li posaria T. I. P.

J. STARAMSA.

El Gran Mort

—Seguramente, con toda evidencia, ha de llegar un dia en que el régimen actual de la propiedad y del trabajo merezca á las gentes el mismo juicio que hoy nos merece la esclavitud antigua y la servidumbre medieval. —ALFREDO CALDERÓN, de *Treinta Artículos*, pág. 187.

PEL progrés moral y social, el gran mort es la burgesia. Ha perdut la capacitat de progresar. Y 's comprén. Va fer una revolució pera apoderarse del exclusivisme del privilegi y monopolio de la possessió y no necessita res més. El badell d' or era l'seu déu, un cop conquistat ¿pera qué molestarse? Les revolucions únicament poden ferlas las classes desposeïdades, els *beati possidenti* jamay. No recordo qui, y tant me fa no recordarlo, vaticiná que dintre tal ó qual temps Europa seria republicana ó cosaca. Ni una cosa ni altra. Híbrida, sí; y de la pitjor mena. En vā la burgesia intel·lectual, enderrocadora *pour rire*, que desitja conquerir les aparatosa bellesas del poder polítich, llenys pretenciosament al públic, cada dia, nous programes de regeneració. La petita burgesia no 'ls presta atenció més que per batxilleria y quan arriba l'cas, exteriorisa els seus atavismes fent se-gui en els corteig monàrquiques, ensuant allá hont s' hi cou alguna cosa, pregonant als quatre vents que tan se val la forma de govern, ab tal de que un s' entauli desseguida. Per altra part el poble obrer, el proletariat militant, està ja tip y cuyt de servir de trampolí á las ambicions dels conqueridors de ministeris y d'arcaldías, y respón á la crida dels intelectuals burgesos dihentlos que no volen saber res de política, que lo que li urgeix es conquerir el pa segur de la propietat y no l'evaporadís dret escrit. Fa bé en recordar que per aquí va comensar la burgesia. Perden llàstimosament el temps els intelectuals burgesos que pretenen apedassar principis vells ab retalls de principis nous. El condemnán á l'impotencia per descartats. No tenen el valor de ser cosachas y l's manca bravesa pera ser ècratas. Y com entre aquests dos extréms tant distanciats i antagonístics hi ha un abism que no podrà evitar may tota la xerrameca de la intelectualitat burgesa que no voldria estacionar-se, per més que sens donar-se'n compte reflexa l'hibridisme del seu ambient, es inútil que 's moren. A n' els *beati possidenti* els hi va molt bé ab l'*statu quo* actual ab mantell real y tiara, y els desposeïdits, ó actúan rutinariament de comparsas indiferents ó d'una frascament: socialisme y del roig. No pot enganyarnos l'aparenta fressa de certs mobiments iniciats per la classe mitja que desitja una major expansió econòmica... pera ella. Se 'ls veu massa la jugada. En el fons no hi ha cap contingut ideològic capás d'interessar seriosament y per molt temps á las

massas. Aquests comensan á contar ab els dits y troben que 'l resultat no val pas l' esfor.

Pera l'avenir, la profecía esmentada's planteja en altres termes: ó l'hibridisme d'aquesta individualització de la propietat semi-monàrquica-democrática en la majoria dels països europeus y republicana vergonyant en la veninya nació, ó la socialització de la propietat ab totes las consecuències. Y com que las burgesies dominantes y posseïdoras, maleides las ganas que tenen de suicidarse, com que la història 'ns ensenya que «may una casta ó classe ha renunciat, á no ser obligada per forsa, als medis que ha tingut de gosar més que 'l poble, traballant menos». —Jorge Sand, *Lettre á M. Lermínier*, —podém donar la evolució burgesa per morta y ben morta, y esperar-s que la evolució proletària 'ns tregui d'aquest carreró que no passa, del hibridisme burgès, veritable *quiero y no puedo*.

No s'escarrassen aquests intelectuals qu'esperan poder revifar el cadàvre. Las burgesies propietàries y capitalistes han mort pera'l progrés. Y «nostra burgesia governant té interessos y apetits: ni tant sols pot dirse que tinga passions, molt menys ideias. L'espirit s'ha retirat d'ella». Després d'un sige de regnar la veym morir més miserableness de lo que acabà la noblesa, sense haver tingut ni 'ls seus vícies esplendoros ni las seves virtuts caballerescas. —E. Leverdays, *Politique et Barbarie*, pág. 186.

JOSEPH PRAT

EPITAFIS

Dintre aquesta fossa trista
ja fa temps hi está enterrat
un célebre magistrat.
Va dormir en una vista
y... encar no s'ha despertat!...

Entre silenci y fredor,
descansa aquí 'l banquer Blay:
el dictamen del doctor
fou de que morí del cor...
y de cor no 'n tingué mai!

En aquest ninxo apartat
jau la sogra d'en Prunés:
si no va deixá dinés,
deixá al menys tranquilitat.

ENYS

Descansa aquí un regidó
molt conegut pels seus fums:
morí d' una indigestió
de no sé que dels Consums.

Reposa aquí un tal Pau Mir,
gran aficiónat á riure;
tant, que si al fi s'va morir
fou... perque deixá de viure.

Dintre d' aquests ninxos nanos
jauhen días há enterrats
per cursis y desgarbars,
tots els jípits dels urbanos.

Aquí descansa un fulano
que morí desesperat
perque 'l van enredat
ab un duro sevillano.

JOAQUÍN QUIMET Y QUÍM

Dins d' aquest ninxo quadrat,
sense vana ostentació,
hi descansa un bon senyó
que may s' havia cansat.

COSTA Y ALEMANY

Jau aquí una ilustre sogra
qu' en vida mossegá al gendre:
per no perdre la costüm,
ara mossegá la terra.

MOSSÉN FLOCHS

Mort ab premeditació,
aleviosa y traïcio
per la negra intolerància,
l'estultícia y l'ignorància,
jau en eixa sepultura
el pressupost de cultura.

Adulant sempre á la massa,
arribé á ser Emperador...
Mes la Solí le mató
á la puerta de su CASA.

CECI

La mort y els capellans

LS capellans viuen molt més que 'ls altres homes.

Encare que 'ns fassin veure que anhelan anar-se á disfrutar de les maravellosas y insuperables glòries del Paradís, lo cert es que no acaben may de deixar la pellofa á la terra.

Efectivament, de una estadística publicada á Roma, resulta que la gent de sotana es la que dona menos contingent de mortalitat. Els dàtos numèrichs suministrats cantan y acusan que en la categoria dels sacerdots la mortalitat es cinc vegades menor que la dels obrers en general.

Ademés, trobén que la esmentada estadística divideix els cassos de mort segons las causas que 'ls han produït.

Héus' aquí algunes d'aquestes divisións, atenents nos sempre á la generalitat:

Els professors y mestres moren comunament de diabetes ó de suïcidí.

Els arquitectes y els artistas, d'alcoholisme ó de malalties del fetje.

Els músics, de tuberculosi, d'ofech, d'alcoholisme.

Els criats, las minyonas de servei; d'influenza, de reumatisme, de febres infectives, ó de suïcidí.

Els viatjants, de febres reumáticas, degota, de malalties nerviosas.

Els oficinistas y dependents de comers, de tuberculosi.

Els carrilayers, cotxeros, carreteres, d'accidents del feli, d'alcoholisme.

Els camàlics, de tuberculosi, d'ofech, de desgracia, d'alcoholisme.

Els estanquers, del fetje, d'alcoholisme.

Els minayres, d'accidents, de reumatisme, d'etisia.

Y 'ls capellans, de què moren?

La estadística no 'n parla: lo qual vol dir que la inmensa majoria d'ells moren... de vellesa.

Així, donchs, algún motiu deu existir pera que 'ls ensotanats demostrin aquesta resistència á la vida.

Segurament el motiu se troba en que les seves fatigues no son excessivas, y en que 'l seu apostolat es un gran preservatiu contra 'ls mals-de-cap y las pedrals del fetje.

La declamació mecànica de una missa diaria, ó de un *de profundis* á la salut de un difunt rich no costan gayre esforços cerebrals ni menos manual y no té res d'exposat en comparació ab el traball dels obrers que trascan deu y dotze horas al dia.

¿Que també tenen els seus disgustos?... Bé, això no té importància. Tal com venen se'n van. Y si algú se resisteix á marxar, se l'ofega ab un gotet de vi de les canadelles, ó ab una honesta pressogolla á la majordoma.

ALET

Sentint tocar á morts

ANCH!... Nanch!... Nanch!... Nanch!...
Tota la tarde nanch!... nanch!...
La Parroquia campeja, que 'l novembre ja es aquí!... Y ens empipa y ens mareja, tarde, nit y demat!...

Us heu de morí!... Us heu de morí!... Us heu de morí!...

La Iglesia es un mal vehí.

Y el Rectó, qu' es rodanxó, fresch y roig, tant al estiu com al hivern... —Oiu, germans meus, oiu!... C'om cridan els condemnats desde l'infern!... Cremem peis nostres pecats!... Som carbó que may s'apaga!... De cap á peu, una llaga!... Sempre així!... Cremant així!... Ay, s'ns poguessim morir!... Quin torment es patir sed!...

Y el Rectó, tot satisfet, s'empassa una gasseosa... Y's torna á repaxigar... y á rumiar... y á endormiscar...

N' es tant y tant d'enfadosa la cansó del campanar!...

Y encare ho es, molt més, molt més, ara á las tardes tardorals, en que tan d' hora l'horitzó puja més alt que la clarò!

Pobrets malalts, tristes malalts, darrera 'ls vidres del balcó, boy entelantlos ab l'halé; del sol que 's pon el raig tebió mireu com fuig del seu carré!... Ja es al quart pis; ja á la cornisa; ja á la barana del terrat... Ja no més daura una camisa que com bandera el vent la bat, y esbatega que esbatega, com si al sol dés comiat!...

El sol es post. Quins cap-vespres, curtes tardes tardorals!... A darrera las finestres, com tremolen els malalts!... Y á la claror dels fanals que paret amunt tremola, pensan una cosa sola: —Ay adeu, adeu l'estiu, en que tota cuca viu!

Ja no hi son les aureneta, ni aquells cels assenats, tan blaus, tan inmaculats, que fan viure, que fan viure, ab els estels aixecats boy guarnits de banderetas y els coloms assoleyats volant per sobre 'ls terrats!...

Ja no 'n queda res d'aixó...

Ara el món es del Rectó y ell tocará tant com puga, tarde, nit y dematí, la campana malestrada:

Nanch, nanch!... Nanch, nanch!... Nanch, nanch!...

Ja va vent! Ja plou! Ja hi ha fanch!...

El novembre ja es aquí.

Tarde, nit y dematí:

—Nanch, nanch! Us heu de morí!...

La Iglesia es un mal vehí.

Que calli aquesta campana, que entristeix á la ciutat!...

La ciutat ha de sé humana sens fieblesa ultramontana que enmatzini el seu esclat...

Vibració de tot quant viu:

Torna'n l'hivern en estiu!

ESPATECH

La mort del Cardenal

Què hem de dir del bisbe Cassanyes? Nostres, amb això de bisbes, és clar que no hi entrem ni sortim; però tractant-se del cardenal Cassanyes, l'home qui haurà unit el seu nom a la desgraciadíssima campanya contra'l Pressupost de Cultura, la nostra né-

cologia tindria d'esser massa forta. Renonciem, doncs, a fer-la. L'enterrament d'aqueix home ajuntà una volta més en manifestació pública pels carrers de Barcelona tota la massa dels nostres enemics. Ens plau veure-los reunits, de tant en tant, per coneix-los. El cardenal reposa ja en l'interior de la Sèu. Desitjem a la seva memòria un prompte oblid. Això és, de part nostra, un bon gest de pietat pera ell, d'aqueixa pietat que ell, *soi-disant* ministre de Jesús, no va saber tenir davant un patíbol.

En el dia dels morts

S O N E T

Fantasiás del món ja desinfladas
del gas de l'il·lusió que us feya hermosas;
esperances, quan vivas, vaporoses,
músties ara, esllanguides y estirades.

Epitafis en vida

Dessota d' aquesta llosa,
mitj coberta ab sa mortalla,
tranquilitat hi reposa
la fé de la clericalla.

En aquest rich panteó
que un príncep envejaría
hi descansa el defensó
mes gran de la monarquia.

Protegidas pel Gobern,
en aquesta urna quieta
hi gosan el somni etern
las ínfulas de la Dreta.

Parlant d' ell, diu aquelles paraules, que copiem textualment:

«El que se nos viene con aires de Aristarco, ¿no es el que ha hecho construir una finca suya en El Escorial?... Y ¿cómo ni de dónde es propietario ese señor? Él no trabaja en su oficio de cajista, en el que jamás fué obrero notable; no ha heredado, no ejerce industria alguna, lo sostienen los obreros que trabajan y le dan un sueldo, más las retribuciones como director de un periódico: todo esto no permite comprar casas.»

Deixém als socialistas de la Cort la feyna de contestar, si es que ho estiman necessari, las alusions del diari lerrouxista. Nosaltes, al reproduirhelas, ens ltimem á fer notar el bon zel ab que *El Progreso*, tan amich, segons ell, dels obrers, aprofita totas las ocasions, vinguin ó no vinguin á tom, pera sembrar entre ells el malestar y la discordia.

En un meeting celebrat últimament á Londres, el diputat Mr. Thorw aconsellá als sense travail que sempre que's trobessin en necessitat extrema, avans que morirse de gana, assaltessin els fornys de pá y 'ls saquejessin.

A conseqüència de les referidas paraules, s' entaulà un procés contra l' orador, y vist l' assumpt aquest dia davant del Tribunal, Mr. Thorw ha sigut condemnat al pago de 5,000 franchs de multa.

Els obrers sastres de Barcelona estan en vaga. L' acort de declararshi fou pres per aclamació en la reunió que l' dilluns á la nit varen celebrar en el local de Solidaritat Obrera.

Una comissió composta dels companys Fábregas, Planas, Camps, Arsega y Margarida Gironella es la encarregada de dirigir el moviment.

VEUHEN?... Ara m' sab greu no haver anat al Liceo la nit de la funció regia. D' haverhi assistit, no m' trobaria en el mar de duptes en que la lectura de varis diaris acaba de submergirme. Jo, ¿qué més natural?— volia saber de quin color anava vestida la reyna en aquella nit memorable, y pera averiguarho he fullejat alguns periódichs.

Y 'saben de la lectura qué n' he tret? Lo que ara van á veure:

El *Diari de Barcelona*: «Vestia la reina traje de seda gris perla...»

L' *Heraldo de Madrid*:

«La reina vestia un traje de seda azul pàlido...»

La *Veu de Catalunya*:

«Donya Victoria portava un riquíssim vestit de societat, blanch...»

L' un blanch, l' altre blau, l' altre gris...

Davant de tan espantosa discordància, ¿vol ferme algú de vostés el favor de dirme de quin color anava vestida la reyna?

Casi tots els Congressos que ab motiu de la Exposició s' han celebrat á Zaragoza han sigut amenysats ab un discurs de 'n Moret.

Y diu que, á pesar de referirse á materias molt distintas, no n' hi ha sagut cap, entre tants discursos, que no haja resultat admirable.

Es la desgracia de don Segimon.

Sab de tot, jde tot!

Menos de governar.

Dilluns que vé, en el Teatro Romea, hi haurá funció regia,

Forman el programa las aplaudidas obras *Sirena* de Apelles Mestres y *La Dida* de 'n Pitarra.

Com si ho vegessim, els ilustres forasters arribaran tant al teatro, en hora que ja haurán representat la pessa. Y l' empresari senyor Franqueza, per dir alguna cosa, els hi dirà:

—Llástima que no hagin pogut veure la *Sirena*, qu' es molt bonica...

Y en Maura contestarà:

—Oh, la *Sirena* ray!... Fa tants días que la estém fent, nosaltres...

El gran La Cierva dels pantalons cuadriláteros diu que vol acabar de totas passades ab els escandalosos robos de que 'ls trens son objecte fa algun temps.

Ja sé què fará:
Suprimirà els trens!

El comportament de sorollosa rebeldia mostrat pel bisbe de Jaca en el Senat, comparable sols á la tática sorianista del Congrés, ha exasperat de tal modo als amichs del govern, que l' ministre de Gracia y Justicia y fins el mateix Papa acabarán per ferlo expulsar de l' Alta Cambra.

Y es que no saben prendre's may las coses tal com son, aquesta gent!

Bé s' ho podian pensar... ¿Qué havia de ser, forzosament, el Bisbe de Jaca?

Un jaca... ràndoso!

Xóquila, senyor Zulueta!
Té rahó d' enfadarse per la desconsideració ab que 'ls seus colegas diputats tractan en el Congrés las qüestions d' economia y agricultura.

Com qu' es veritat!

Així que veuen anunciat una interpellació sobre materias agrícoles, ja no se 'ls veu el pèl enllach. Y es que, 'ls nostres pares de la patria, l' agricultura sòls l' acceptan al plat en forma de monjetas. Sinó que, de vegadas, las coses cambian.

Y tot podrà ser que en una próxima reelecció el poble els hi fes menjar en forma de carabassa.

A la vora de 2,000 sollicituds s' han rebut á Gobernació pera cubrir las 70 plassas d' agents de policia qu' existeixen vacants.

Y lo més salat es que, d' aquests dos mil preten-

dents, diu que n' hi han molts que tenen títols académics.

Ara ja entenç, donchs, per qué l' Azorín vol ser de l' Academia...

Per veure si, al cap-de-vall, pot arribar á policia.

Quan van fer canonge al rey
ja sé en Maura què diria:
—Uy, qué 'n fa de temps que jo
tinch la meva canongia!

Ab motiu de la mort de 'n Casañas se 'ns conta la següent anècdota, la... que no té res que veure ab ell, pero que vé com anell de cardenal... en dit d' escola.

Hi havia un bisbe que, com casi tots, era molt ric y molt interessat.

Una vegada va arribar á las portas de la mort, y un canonge amich seu s' hi presentà dihentl:

—Vinch per confessarte... Apa... digam si tens alguna mala acció...

Y el bisbe, en mitj del agònich estertor, respongué:

—Nó... no 'n tinch cap... Cinquanta de dolentes que 'n tenia... ja fa temps que me las vaig vendre.

Mossén Félix explica la primera llissó de *Historia Sagrada*:

—Deu va crear al primer home—diu. Aquest home's deya Adam y va trobarse complertament sol demunt de la terra...

Un alumne, interrompentlo:

—Y no tenia por dels lladres?

SOLUCIONS

A LO INSERTAT EN L' PENULTIM NUMERO

1. XARADA I.—*Pas-ta-na-ga*.

2. ID. II.—*Hu-mil*.

3. ANAGRAMA.—*Tapas, pasta, àpats*.

4. CADENA DE PUNTS.—*G a t a v i n g e l l i m a r a b o s o l i s*

5. LOGOGRIFO NUMÉRIC.—*Fondista*.

6. CONVERSA.—*Adela*.

7. TARJETA.—*La nit del amor*.

8. GEROGLÍFIC.—*Si vas al mar, sustos rebris*.

Han endavantat tots 6 part de las solucions els caballers: Ramiro Espinosa y Espinosa, Joan Dormiu, Manel Soms, S. Portabella, Antonet de Sans, Pam y Toch, Un sardanófil del Clot, Roch Ferrat y Toni Manena.

MUDANSA-ESQUELA

D. Entusiastisme Ciutadà Barceloní

HA MORT

PER FALTA DE VIDA... SOBIRANA

(P. I. R. A.)

Els seus desventurats protectors, Marquesos de Camillas y Vidella, els Ex-celentíssims Angelet Osorio, Emiliot Vidal Noarribas y la Colla dels 14, suplican als seus enemics y desconeeguts que total al Deu Monarch (máquines d' escriure) per la seva fredòlica y mullénica passejada, agrahintlos que total els drapets y penjarella de llurs balcons, cambiants per altres de negras; per quina gracia, total que 'ls en quedaran rabiosament reconeguts.

El dol ja vá despiderse fredament
ab la marxa... que cauen gotas.

UN ESTUDIANT DE TORT

Caballers: Joseph Pep y Pepito, Jaume Marcé, P. B. Barber, Joseph Mateu, Canti Joch, Pere Punyals, Ramón Rius, Pau Tarota y Manel Frenólech. Pels morts.

Caballers: V. Borràs y Bages, Narcís Viadé, Ricardo Laffitte, J. Massaguer S. (artiller), J. Stresem, Eduardillo Saló, Manelet Sosas y Joan Ferrer. Pels vius.

Caballers: J. B. Torras: Es massa ploranera, y ademés poch correcte.—V.: Els versos de vosté duhen tota la intenció d' un miura, pero son tant vagorosos y tant subtils que la majoria dels lectors se 'ns quedarán en *albís*.—Jaume Munné: Gracias... Ho tornarem á llegir per acarnar... el destinarem al *Almaaach de La CAMPANA*.—M. B. P.: Com a estudi estètic està bastant bé; però hi manca amenitat pera 'l gènero de las nostres publicacions.—C. Bigas y Munné: Ho he llegit á l' Alomà, y 'm diu que no pot anar... Quan ho diu, es que ho sabrà... Las mans me'n rento.—Manel Doménech R.: Es molt poca cosa l' article. Ab tot, no està mal desenrotillat. Entraré en cartera per si arribés el cas de decidirnos. La cantarella està bé.—J. Rovira: Havém vist els seus dibuixos. Son molt fluixos! Y tant fluixos!—R. de Guissons: Aquestas harmonies no passan de las orellas... vol dir que no arriben á tocar el cor, perque tot es pura forma.—Lo Recó de Capdevila: Es excessivament triste pera casa; d' una tristesa ensopidora y aclarant que la nostra higiene 'ns desaconsella.—Joseph C. Sadurní: No 'ns ha xocat com algun dels anteriors. No 's prodigu massa, que vosté si hi té compte y correjeix forsa arribar á fer quelcom profitós.—J. T.: Si 's tractés d' un fet concret, ho hauríam publicat, de bona gana. No sent així, la cosa no interessa per la generalitat, ja que aquest mal que vosté senyala es defecte de tot arreu.

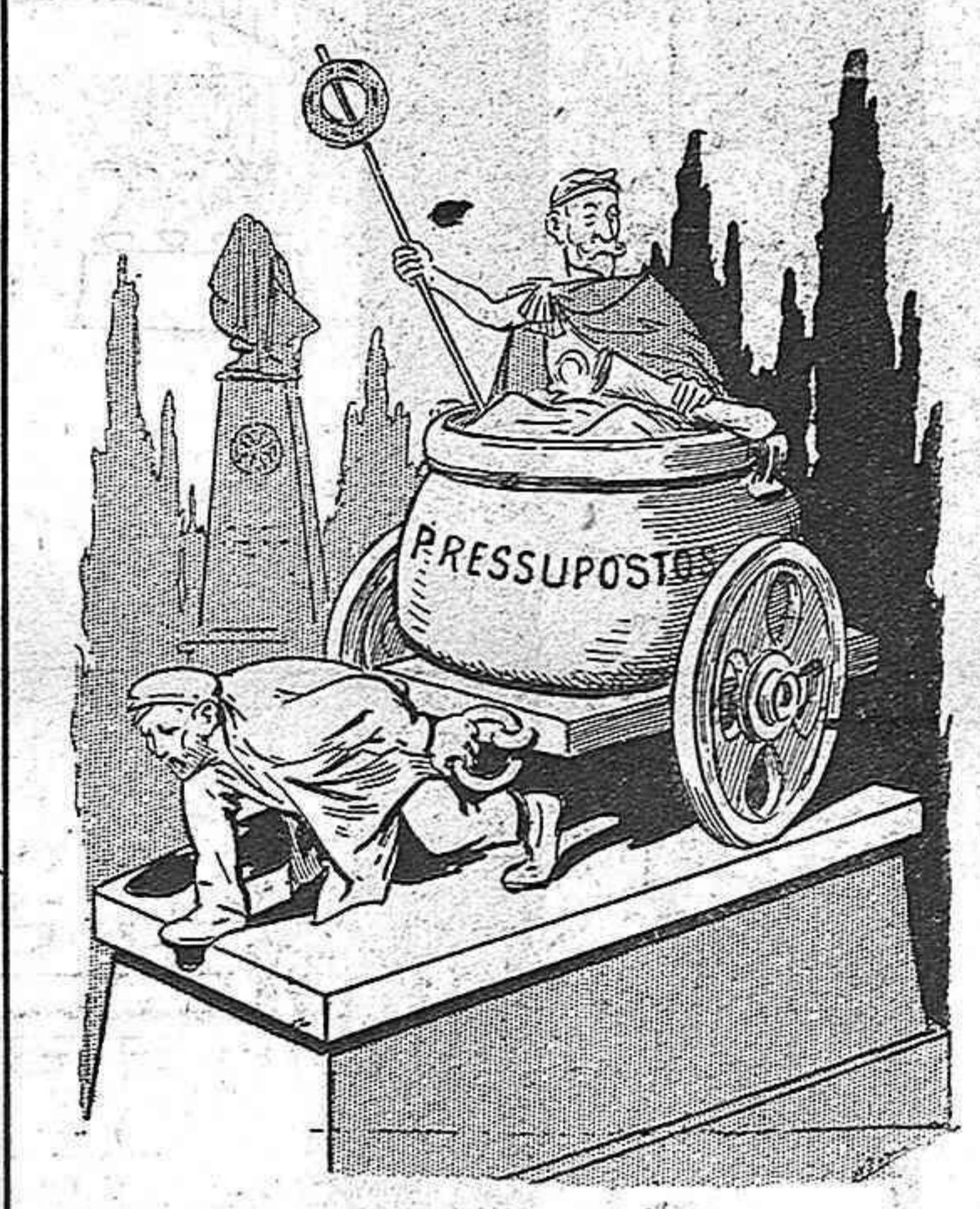
Imprenta LA CAMPANA y LA ESQUELLA, carrer del Olm, número 8

Tinta Ch. Lorilleux y C.

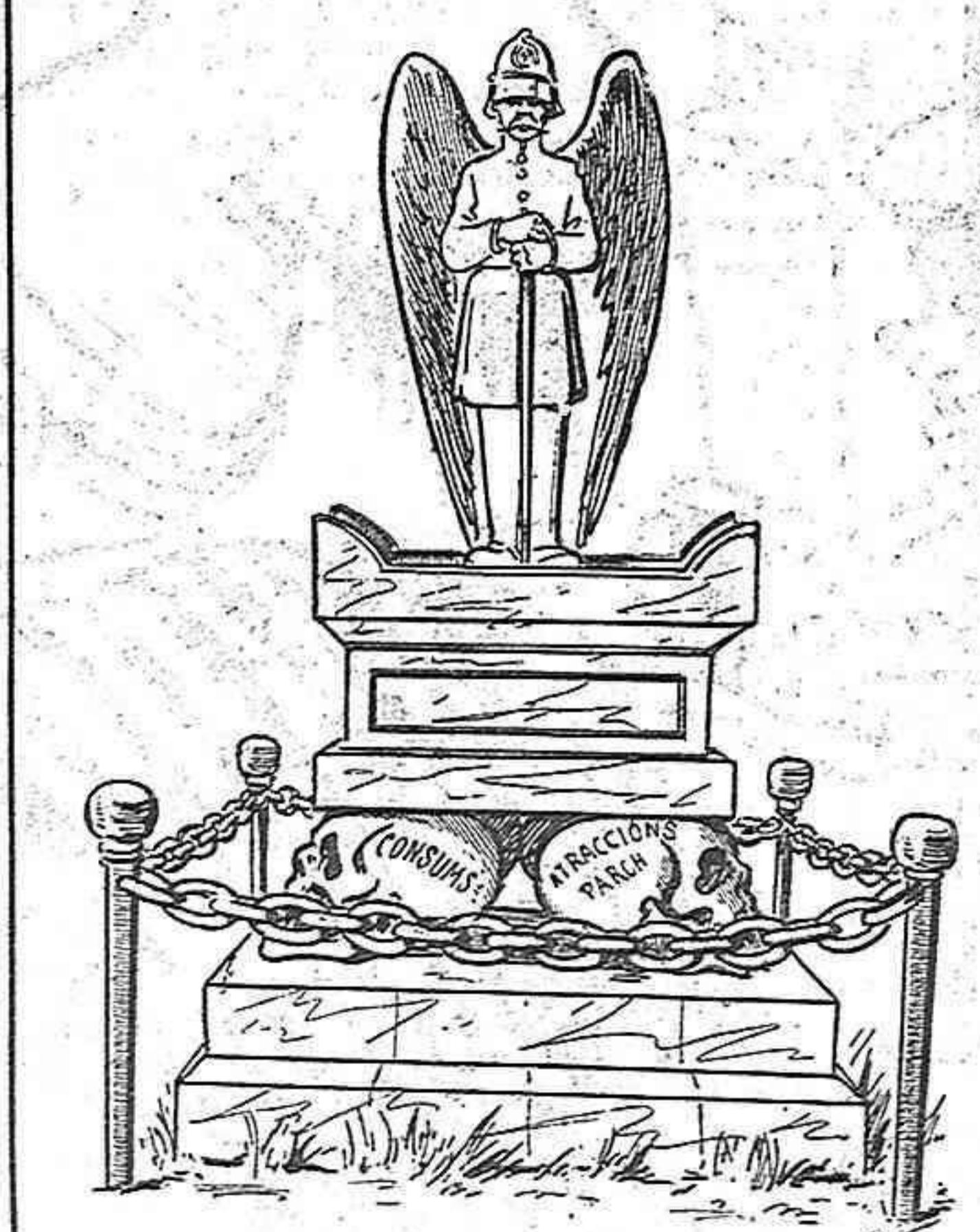
Epitafis en vida

Ensopit igual que un sóch
y oblidat de tot mortal
hi dorm aquí dins el bloc
democràtic-lliberal.



Al dessota d' aquesta olla
que sembla un carro d' imperi
hi geu jay! tota la colla
que menja del ministeri.

Aquest modelo d' urbanos
de figura angelical
tapa... una colla de mans
del Consell Municipal.

La comedia del día

DON JUAN MAURA: —Con este aire engresador
que os sopla la monarquía,
¿no es verdad, paloma mía,
que todo irá aquí mejor?

UN ESPECTADOR QUE NO BADA: —¡¡¡Embustero!!!